

עין משפט
גז מוצה

טב א טופי'ם דמי' ט' י'
טקף :

תורה אור השלם

- 1 וירגל בעבדך אל ארתי המלך וארתי המלך כמלאך האלילים ועשה הטוב בעיניך.
- 2 ויאמר לו המלך קמה חרבר עוד דברך אגורתי אתה וציבא תחלק את השרדה ויאמר תחלק את המלך גם את דבלי ויקח אררי אשר בא ארתי המלך בשלום אל ביתי.
- 3 וכן יתנתן מריב בעל ומריב בעל והלוי את מריב.
- 4 ויבא שאלו עד עיר עמלק וירב בנחל.
- 5 ויהי לעת זקנת שלמה אמר ר' יוחנן את לבבו אחרי אלהים אחרים ולא הדי לבבו שלם עם א' אלהיו כלבב וירד אביה.
- 6 אז יבנה שלמה קמה לבנותו שקץ מואב בדר אשר על פני ירושלים ולמלך שקץ בני עמון.
- 7 אז יבנה הישוע מובת ליו אלהיו וישקל בדר עובד.
- 8 ואת הבנות אשר על פני ירושלים אשר מימן לדר המשיחה אשר בנה שלמה מלך ישראל ולבשרת שקץ צידונים ולבשרת שקץ מואב ולמלכ תועבת בני עמון עמל המלך.
- 9 ויעש שלמה דבר בעיני יי' ולא מלא אחרי י' בדר אכזי.
- 10 ויעש הישוע בעיני יי' ויקח ככל דוד ארתי ואלא ס' יסין ושמואל.
- 11 ובמדר לא היה לקינו מלך אשר שב אל יי' בכל לבבו ובקל פשו ובקל מלאו ככל תורת משה ואחרי כל קם כבוד.
- 12 מליכ' ב כג כה

נו:

במה בהמה פרק חמישי שבת

מסורת הש"ס

א) יוחא כג. ב) וי' חוספס מניל' טל. ד' ד'יה אלמלא. ג) ונקלא מני' המשיח' וגם גע' איה' ק' יעי' פירש' מחלס' שכתב איה' הר המשה וסין שסוכר את שמו כ"י ע"י שמו נלגל' ע"ל. ד) וילין וי' וי' חוס' ט' ד'יה אל' ח' ככ"י א"י יאמר וכן לקמן, ו) סנהדרין טל: מ"ש, ז) ע' ברסט סוכ' כשיח' סכ' ח' ועמ"ש רש"י סנהדרין ל' ד'יה לע"י וס' סיה' מר טוקא' ע"ל תשיב' שנתן ע"י רבי יבשה"ל יול' ל'ק' היה נר דולק כרא"י מן השמים ועל שם ק' קרא ט' רבי מן ז'לחא יב"י. י) (דמפרס' ביהמ"ס ככ"י. י') ויחלס' כ כג. י) וי' חוספס

גלוין הש"ס
חוב' ד'ה יצויעי'א וכו' על ראשו. ע' סנהדרין דף ט' ע"ב כרשי' רבי לע"י ליה:

רבינו חננאל

נצא בר נצא. וכלומר ספיכרשת שאמר אין לי סליקא על מי יתהיבך לכאן בשלום זה נמצא. ובר [נצא] כלומר ספיכרשת שאמר שאלו נמצא, כליפא... ויבא שאלו וירב בנחל, נתקיים בספיכרשת נצא וכו' נצא. הדרן עלך במה בהמה

אלא מעתה או יבנה יהושע ב'. הקשה הר"ר אלחנן דנחלק (סנהדרין דף ט' א): מפיקין מדמכבי אז יבנה יהושע ולא כתב אז בנה מלאך לחיית הממים מן המורה אם כן אמא לדרשה ה"ג אמא לדרשה דהכא ואומר ר"י דמ"מ פריך מדלא כתיב שנקם לבנות אלף יבנה ש"מ שרזה לומר שנה כשהוא דיושע דולוי בנה: מזה אחרונים לא עשו ותלה בהן ב'. לא שיק לומר הכא מקום הנימו לו אכזמי להמגדר זו כדאמר פ"ק דחולין ודף י. וסס: גבי נחש נחשת שביעז חזקיה דהתם לא ביעורו אכזמו שהיו יראים לבנורו לפי שעשאו משה על פי הדבור אלף הכא למה היו מניחים מלנערס: דצוצי'א. אומר ר"ת דאמר שדרש' שהיה נר דולק ע"ל ראשו:

הדרן עלך במה בהמה

שאלו עד עיר עמלק וירב בנחל אמר רבי מני על עסקי נחל א' אמר בר יהודה אמר רב בשעה שאמר דוד למפיבשת אתה וציבא תחלקו את השרדה יצתה בת קול ואמרה לו רחבעם וירבעם יחלקו את המלוכה אמר רב יהודה אמר רב אילמלי לא קיבל דוד לשון הרע לא נחלקה מלכות בית דוד ולא עברו ישראל ע"ז ולא גלגו מארצנו: אמר ר' שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה שנאמר ואלא היה לבבו שלם עם ה' אלהיו כלבב דוד אביו כלבב דוד אביו הוא דלא היה מייחטא נמי לא חטא אלא מה אני מקיים ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו והיה כרבי נתן דר' נתן רמי כתיב ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו והכתיב כלבב דוד אביו כלבב דוד אביו הוא דלא היה מייחטא נמי לא חטא הכי קאמר ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו ללכת אחרי אלהים אחרים ולא הלך והכתיב אז יבנה שלמה במה לכמוש שקין מואב שבקש לבנות ולא בנה אלא מעתה אז יבנה יהושע מובח לה' שבקש לבנות ולא בנה אלא דבנה הכא נמי דבנה אלא כדתניא רבי יוסי אומר ואת הבמות אשר על פני ירושלים אשר מימן להר ה' המשיחה אשר בנה שלמה מלך ישראל לעשתרות שקין צידונים וגו' אפשר בא אסא ולא ביערם יהושפט ולא ביערם עד שבא יאשיהו וביערם והלא כל ע"ז שבארץ ישראל אסא ויהושפט ביערום אלא מקיש ראשונים לאחרונים מזה אחרונים לא עשו ותלה בהן לשבח אף ראשונים לא עשו ותלה בהן לגנאי והכתיב ויעש שלמה הרע בעיני ה' אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו ולא מייחה מעלה עליו הכתוב כאילו חטא אמר רב יהודה אמר שמואל נוח לו לאותו צדיק שיהא שמש לדבר אחר ואל יכתב בו ויעש הרע בעיני ה' אמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שנשא שלמה את בת פרעה הכניסה לו אלף מיני זמר ואמרה לו כך עושי' לעבודה זרה פלונית וכך עושי' לע"ז פלונית ולא מייחה בה אמר רב יהודה אמר שמואל בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאל ונעץ קנה בים ועלה בו שירטון ועליו נבנה כרך גדול [של רומי] במתניתא תנא אותו היום שהכניס ירבעם שני ענלי והב אחד בבית אל ואחד בדרן נבנה צירף אחד וזהו אימלאיה של יון: א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן כל האומר יאשיהו חטא אינו אלא טועה שנאמר ויעש הישר בעיני ה' וילך ככל דרך דוד אביו אלא מה אני מקיים וכמוהו לא היה לפניו מלך אשר שב וגו' שכל דין שדון מבין שמנה עד שמנה שורה החורין להן שמה תאמר נטל מזה ונתן לזה תלמוד לומר ככל מאורו שנתן להם משלו ופליגא דרב דאמר רב אין לך גדול בעליל תשובה יותר מיאשיהו בדורו ואחד בדורו ומנו אבא אבוב דרבי ירמיה בר אבא אמר ואמרי לה אחא אחוה דאבא דרב ירמיה בר אבא דאמר מר רבי אבא ואחא אחי הוו אמר רב יוסף ועוד אחד בדורנו ומנו עוקבן בר נחמיה ריש גלותא והיינו נתן דצוצי'א אמר רב יוסף הוה יתיבנא בפירקא והוה קא מנמנס וחזאי בחילמא דקא פשט ידיה וקבליה:

הדרן עלך במה בהמה

על עסקי נחל. ומה על נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה נחל נפשות הללו על אחת כמה וכמה אם גדולים חטאו קטנים מה חטאוי: ולא עברו ישראל עבודה זרה. שעל ידי שנחלקה המלכות העמיד ירבעם העגלים שלא יעלו ישראל ירושלים לממשלתו של רחבעם: שלמה חטא. בע"ז: דר' נחן. דשני קרא הטו ללכת והוא לא הלך: הכא נמי דבנה. קיטא היא: אלף. מהכא מילף דלא בנה כדמניא רבי יוסי אומר כו': לר' המשפס. לשון שנתן דמתרגמינן משפס והוא הר היומים: מקיש ראשונים. מקיש את בנינו של שלמה לביעורו של יאשיהו מה יאשיהו לא עשה ביעור זה ותלו בו מן השמים לשבח הואיל וביער השאר שבעה משמת יהושפט אף שלמה לא עשה בנין זה ותלו בו לגנות מתוך שלא מיתה בנינו: שמש. לחטוב עינים ולשחזב מים כשכר לע"ז: ואל יכתב בו דבר זה. ללמדך שקשה המוכחה בני שבידו לימחות: מיני זמר. כלי שיר: נעץ קנה. ושרטון מדבק בו עד שנוסף והולך וגדל שרטון מול ורפס וטיט שהיה גורם: כרך גדול של רומי. שהו מוצר לישראל והוא (איטליא) של יון נמסכת מגילה ודף יז: כיוס שהעמיד ירבעם את הטנגלים נכנס לריף אחד. באותו שרטון שגדל שם נימיו שלמה לריף כוך קטן מלידין שעוין מן קיטו ומן ערבה ומאז נחוספו נחיס על נחיס: איטליא. שם העיר והוא ממדינת יון וכשנטלה רומי מלכות יוונים לכדוה ונהפך להם: יאשיהו חטא. דכתיב שז אל ה' משמע דחטא מעיקרא: מכן ה' שיצב על כסא מלכותו דכתיב'י כן מ' שנה וגו': עד כן י"ח. שמאל חלקיה את הספר ועיין וידקדק במורה ודנייה ככתב ובעל פה והיין שמאל טעה דניא: נטל מזה. ממי שנתן לו מחילה: ה"ג ואמרי לם אחא אחוס דאבא אבוב דרב ירמיה בר אבא: נקן דלוצי'א. על שם ינאלין דטרא שהמלאך פשט את ידו וקיבל תשובתו ליסנא אחרינא על שחמו המלאך בליצית ראשו:

הדרן עלך במה בהמה

הדרן עלך במה בהמה